

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Tarım Ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 24.09.2026

ALİ GÖKÇEK

İstanbul Milletvekili

Son dönemde, Türkiye’den ihraç edilen taze meyve, sebze ve diğer tarım ürünlerinin, alıcı ülkelerin gıda güvenliği ve kalıntı standartlarına uymadığı gerekçesiyle sınır dışı edilerek geri gönderildiği vakalarda artış gözlenmektedir. Özellikle tarımsal ilaç (pestisit) kalıntısı, yasaklı madde kullanımı veya bitki sağlığı standartlarının karşılanamaması sebebiyle iade edilen bu ürünler; hem ülkemizin marka değerini zedelemekte hem de gıda güvenliği ve üretici ekonomisi açısından ciddi riskler barındırmaktadır. İade edilen ürünlerin akıbeti konusunda kamuoyunda oluşan şeffaflık eksikliği, halk sağlığı açısından endişelere yol açmaktadır. Bu ürünlerin yurt içinde pazarlanıp pazarlanmadığı, imha süreçlerinin nasıl yürütüldüğü ve üreticilerin uğradığı zararların nasıl tazmin edildiği konularının açıklığa kavuşturulması büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede;

- 1.Son beş yıl içinde ihraç edildikten sonra bitki sağlığı veya gıda güvenliği (pestisit, kalıntı vb.) gerekçeleriyle Türkiye’ye iade edilen tarım ürünü miktarı (ton olarak) ve bu ürünlerin parasal değeri nedir?
2. İade edilen ürünler en çok hangi kategorilerde (domates, biber, narenciye vb.) yoğunlaşmaktadır?
3. Bu iadeler en çok hangi ülkelerden gerçekleşmiştir?
4. İade edilerek gümrük kapılarına gelen ürünlere uygulanan resmi denetim ve karantina prosedürleri nelerdir? Bu ürünlerin kaç tonu imha edilmiş, kaç tonu sanayi ürününe dönüştürülmüş veya iç piyasaya sürülmüştür?
5. İade edilen ürünlerin iç piyasada tüketime sunulmadığı, halk sağlığını tehdit etmeyecek şekilde imha edildiği veya değerlendirildiği bağımsız denetim mekanizmalarıyla nasıl belgelenmektedir?
6. İhraç öncesi analizlerde tespit edilemeyen ancak alıcı ülkelerde tespit edilen kalıntıların sebebi nedir? İhracat öncesi yapılan laboratuvar analizlerinin güvenilirliğini ve standartlarını artırmaya yönelik ne tür adımlar atılmaktadır?
7. Yasaklı ve hatalı pestisit kullanımını engellemek amacıyla üreticilere yönelik yürütülen eğitim, denetim ve alternatif ürün (biyolojik mücadele) destek çalışmaları ne düzeydedir?